

## Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Mevrouw drs. H.

**Directoraat-generaal  
Energie, Telecom &  
Mededinging**  
Directie Energiemarkt

**Bezoekadres**  
Bezuidenhoutseweg 73  
2594 AC Den Haag

**Postadres**  
Postbus 20401  
2500 EK Den Haag

**Factuuradres**  
Postbus 16180  
2500 BD Den Haag

**Overheidsidentificatienr**  
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)  
[www.rijksoverheid.nl/ez](http://www.rijksoverheid.nl/ez)

**Ons kenmerk**  
DGTM-EM / 15012933

Datum

Betreft Reactie op uw brief 'NAM stelt pga-norm naar beneden bij om het schadeproces te kunnen versnellen'

Geachte mevrouw H.,

Op 22 oktober 2014 heeft u aan mij en aan diverse leden van de Tweede Kamer een brief gestuurd waarin u uw zorgen uit over het bericht in het Dagblad van het Noorden dat NAM de pga-norm naar beneden heeft bijgesteld om het schadeherstelproces te kunnen versnellen. U geeft daarbij aan dat u zich zorgen maakt over de maatregelen die aan uw woning moeten worden getroffen om de aardbevingbestendigheid te vergroten, over het onderzoek dat hiertoe moet worden verricht en over de manier waarop u door NAM in dit proces begeleid wordt. Graag ga ik hierbij in op de punten die u in uw brief noemt. Daarbij bied ik u mijn excuses aan voor het feit dat u enige tijd heeft moeten wachten op een reactie van mijn kant.

Ik waardeer het dat u uw zorgen bij mij onder de aandacht brengt. Er zijn meer inwoners in Groningen die zich net als u zorgen maken over de schadeafhandeling en over de versterking van hun woning. Op 17 december heb ik tijdens mijn bezoek aan Groningen een aantal bewoners bezocht om te horen en te zien wat het betekent om in een huis te wonen met schade. Die dag hebben wij elkaar ook persoonlijk gesproken tijdens een debat over de situatie in Groningen. Dergelijke bezoeken, gesprekken en brieven zoals die van u bieden mij waardevolle inzichten over de praktijkervaringen van de bewoners in Groningen. Ik neem de zorgen van bewoners serieus en gebruik deze ook bij mijn besluitvorming over de aanpak van de aardbevingsproblematiek.

Inwoners moeten zich veilig kunnen voelen in hun eigen huis en leefomgeving. Voor de afhandeling van schade en het versterken van woningen is per 1 januari 2015 een nieuwe organisatie opgericht, het Centrum Veilig Wonen (CVW). Het CVW staat op afstand van NAM en opereert onder toezicht van een onafhankelijke, door mij ingestelde commissie. De geleerde lessen van NAM met betrekking tot de werkwijze ten aanzien van schadeafhandeling zijn verwerkt in de protocollen die het CVW hanteert. Een werkgroep van de Dialoogtafel heeft naar deze protocollen gekeken en hierover advies gegeven. De voorstellen van de Dialoogtafel voor aanpassing van de protocollen zijn voor 70% direct overgenomen, de overige 30% wordt de komende periode verwerkt. De afhandeling van schade en preventieve versterking van woningen is voor mij prioriteit. In 2015 wordt bij het CVW de capaciteit opgebouwd om 3000 huizen preventief te versterken. Die capaciteit

wordt verder uitgebouwd voor het aanpakken van 5000 huizen in 2016. Voor een snelle en gedegen afhandeling van schade en versterking van woningen is betrokkenheid van bewoners cruciaal. Dat heb ik ook benadrukt bij het CVW en de toezichtscommissie.

Bij de preventieve versterking van woningen wordt begonnen met huizen die het meeste risico lopen. Dat kan zijn omdat ze zich in de kern van het risicogebied (in Loppersum) bevinden, of omdat er bij de inspecties kritieke elementen naar voren komen. In 2014 zijn 4.917 inspecties uitgevoerd en in 2015 volgen er nog 11.000. Uit de onderzoeken die ik in de periode van 2012 tot op heden heb laten uitvoeren, komt onder meer naar voren welke maatregelen er gebruikt kunnen worden om huizen te versterken. Op basis van deze informatie gaat de aanpak van preventieve versterking van start. Door de ervaring die vanaf nu met het preventief versterken van woningen wordt opgedaan en door verdergaand onderzoek wordt steeds scherper inzicht verkregen in de benodigde maatregelen en maatwerkoplossingen. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de wijze waarop vastgesteld kan worden tegen welke grondversnellingen huizen in het gebied bestand zijn, welke rol het type ondergrond waarop gebouwen staan daarin speelt en in welke mate bepaalde versterkingsmaatregelen bijdragen aan de aardbevingbestendigheid van huizen. Er is dus sprake van een leerproces. Het is essentieel dat nu snel begonnen wordt met de aanpak van huizen. Gaandeweg zal de aanpak op basis van nieuwe inzichten verder kunnen verfijnen en verbeteren.

Op dit moment gaat NAM in de aanpak voor preventieve versterking uit van een grondversnelling van maximaal 0.2g in Loppersum en 0.12g daarbuiten. Deze waarden worden ook in het instemmingsbesluit met het winningsplan gehanteerd.<sup>1</sup> De waarde van 0.32g die in het door u aangehaalde artikel in het Dagblad van het Noorden genoemd wordt, komt uit de interim-norm die het Nederlands Normalisatie-instituut NEN in mei 2014 publiceerde. Deze interim-norm is in principe niet bedoeld voor bestaande bouw en voortsnog ga ik er vanuit dat de berekeningen voor deze norm op conservatieve schattingen gebaseerd zijn. De interim-norm wordt verder uitgewerkt in een Nationale Praktijk Richtlijn (NPR). Dit is een vertaling van de internationale norm voor aardbevingbestendig bouwen naar de Nederlandse praktijk. In februari zal ik een zogenaamde 'groene versie' van de NPR voor consultatie publiceren. Om ervoor te kunnen zorgen dat de NPR in de eerste fase van grootschalige versterking al kan worden ingezet, heb ik een stuurgroep ingesteld die mij adviseert over de mogelijke te nemen maatregelen en een eerste indicatie geeft van het aantal te versterken huizen. Ook dit advies zal ik in februari publiceren. Het verder ontwikkelen van de NPR tot een bindende norm in het Bouwbesluit neemt daarna nog geruime tijd in beslag. Samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en

---

<sup>1</sup> Het ontwerp-instemmingsbesluit is in maart 2014 gepubliceerd en ter inzage gelegd in diverse gemeenten. Iedereen heeft hierop kunnen reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Op 30 januari a.s. zal ik het definitieve instemmingsbesluit (inclusief reactie op de ingediende zienswijzen) publiceren.

Koninkrijksrelaties doe ik er alles aan om dit op een snelle en zorgvuldige manier voor elkaar te krijgen.

De aanpak van de aardbevingen in Groningen is complex. De problematiek is uniek in de wereld en er is veel nader onderzoek nodig om de(seismische) ontwikkelingen in de ondergrond, de gevolgen voor huizen en andere gebouwen en de benodigde maatregelen goed te kunnen doorgronden, te begrijpen en daar vervolgens naar te handelen. Tegelijkertijd vind ik het essentieel om nu snel maatregelen te nemen om de risico's voor de mensen in Groningen gericht te verkleinen. Daarbij bevinden we ons in een leerproces. Ik realiseer mij dat hiermee onzekerheden en zorgen voor bewoners gepaard gaan. Ik blijf de regio dan ook regelmatig te bezoeken, zodat ik zelf kan zien en beoordelen hoe de aanpak in de praktijk verloopt. Ik waardeer het dat u het initiatief hebt genomen om uw ervaringen met mij te delen en hoop u met deze brief inzicht geboden te hebben in de wijze waarop ik met de onzekerheden en zorgen van de mensen in Groningen omga.

Hoogachtend,

H.G.J. Kamp  
Minister van Economische Zaken